

# **Rozdział 1**

## **Terminologia finansowo-księgową polsko-włoska**



## 1.1. Komentarz

W codziennej praktyce księgowej występuje kilkanaście typowych dokumentów, które dla osób związanych z księgowością są zupełnie zrozumiałe. W chwili, gdy dany dokument musi zostać przetłumaczony na język obcy, w naszym przypadku na język włoski, zaczynają pojawiać się trudności związane z brakiem na rynku polskim specjalistycznych słowników, które ułatwiłyby pracę tłumaczom i osobom pracującym na co dzień z terminologią finansowo-księgową.

Poniżej zamieszczamy wykaz typowych polskich dokumentów i dowodów księgowych:

1.	Karta środka trwałego
2.	Księga inwentarzowa z tabelą amortyzacyjną
3.	Nota księgowa
4.	KP: dowód wpłaty
5.	KW: dowód wypłaty
6.	PK: polecenie księgowania
7.	PT: protokół przekazania
8.	OT: przyjęcie środka trwałego
9.	LT/LN: likwidacja środka trwałego/przedmiotu nietrwałego
10.	MT/MN: zmiana miejsca użytkowania środka trwałego/przedmiotu nietrwałego
11.	RK: raport kasowy

Polskie sprawozdania finansowe jednostek prowadzących działalność gospodarczą, innych niż banki i zakłady ubezpieczeń, obejmują:

1. Bilans
2. Bilans uproszczony
3. Rachunek przepływów pieniężnych: metoda bezpośrednia/pośrednia
4. Rachunek zysków i strat: wariant kalkulacyjny/wariant porównawczy
5. Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym
6. Informację dodatkową

Włoskie sprawozdania finansowe (bilanci d'esercizio) są przygotowywane zgodnie z zasadami rachunkowości, w oparciu o wytyczne z Kodeksu cywilnego, Testo unico delle imposte sui redditi (TUIR), i obejmują następujące dokumenty:

- a) *Stato patrimoniale* (SP),
- b) *Conto economico* (CE),
- c) *Nota Integrativa* (NI),
- d) *Relazione sulla gestione*,
- e) *Rendiconto finanziario*, którego struktura musi być zgodna z artykułami 2424, 2425 i 2427 włoskiego Kodeksu cywilnego.

Większość włoskich spółek dla celów sprawozdawczości finansowej stosuje wytyczne zawarte we włoskim Kodeksie cywilnym (art. 2423–2435 k.c.) i standardy IFRS.

W roku 2008 (3 listopada) zostało ogłoszone nowe Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r.

Unia Europejska rozporządzeniem nr 1606 wprowadziła obowiązek stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, MSSF (ang. International Financial Reporting Standards, IFRSs), stanowiących zbiór standardów rachunkowości, związanych z nimi interpretacji oraz ram konceptualnych, wydawanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, RMSR (ang. International Accounting Standards Board, IASB). Bezpośrednim celem wprowadzenia MSSF (IFRSs) było zapewnienie porównywalności sprawozdań finansowych spółek funkcjonujących w różnych krajach, ponieważ obowiązujące w poszczególnych krajach zasady rachunkowości, a w efekcie sporządzone na ich podstawie sprawozdania finansowe firm, znacznie różniły się od siebie.

W przypadku tłumaczenia włoskich dokumentów księgowo-podatkowych na język polski i *vice versa* warto zwrócić uwagę na kilka dobrze opracowanych stron internetowych, na których tłumacze znajdą wiele podpowiedzi, w jaki sposób poprawnie stosować terminologię związaną z rachunkowością obowiązującą we Włoszech i w Polsce. Są to między innymi:

- a) <http://iate.europa.eu/>
- b) <http://eur-lex.europa.eu>
- c) <http://www.gofin.pl/>
- d) <http://www.nettuno.unito.it/>

Podstawą słownika tematycznego w pierwszym rozdziale są polskie dokumenty bilansowe. W kilku przypadkach zdecydowano o wprowadzeniu ekwiwalentów, które wydają się odległe od terminu polskiego, jednakże są zrozumiałe dla odbiorcy włoskiego (między innymi: *correzione*, *rettifica*, *ricavi*, *ricavi e proventi*, *costi della produzione*).

## 1.1.1. Wzór 1: Bilans / Stato Patrimoniale

<b>Bilans</b>	<b>Stato Patrimoniale</b>
Aktywa	Attivo
<b>A. AKTYWA TRWAŁE</b>	<b>A. IMMOBILIZZAZIONI</b>
<b>I. Wartości niematerialne i prawne</b>	<b>I. Immobilizzazioni immateriali</b>
1. Koszty zakończonych prac rozwojowych	1. Costi di impianto e di ampliamento
2. Wartość firmy	2. Avviamento (Goodwill)
3. Inne wartości niematerialne i prawne	3. Altre immobilizzazioni immateriali
4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	4. Acconti per immobilizzazioni immateriali
<b>II. Rzeczowe aktywa trwałe</b>	<b>II. Immobilizzazioni materiali</b>
1. Środki trwałe	1. Beni strumentali (Cespiti)*
a) grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	a) terreni (incluso il diritto di enfiteusi)
b) budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	b) fabbricati, locali e costruzioni di ingegneria civile
c) urządzenia techniczne i maszyny	c) impianti e macchinari
d) środki transportu	d) mezzi di trasporto
e) inne środki trwałe	e) altri beni
2. Środki trwałe w budowie	2. Beni strumentali in corso
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie	3. Acconti per beni strumentali in corso
<b>III. Należności długoterminowe</b>	<b>III. Crediti a lungo termine</b>
1. Należności od jednostek powiązanych	1. Crediti verso imprese collegate
2. Należności od pozostałych jednostek	2. Crediti verso altri
<b>IV. Inwestycje długoterminowe</b>	<b>IV. Investimenti a lungo termine</b>
1. Nieruchomości	1. Beni immobili
2. Wartości niematerialne i prawne	2. Immobilizzazioni immateriali
3. Długoterminowe aktywa finansowe	3. Immobilizzazioni finanziarie a lungo termine
a) w jednostkach powiązanych	a) verso imprese collegate
– udziały lub akcje	– partecipazioni o azioni
– inne papiery wartościowe	– altri titoli
– pożyczki udzielone	– prestiti concessi
– inne długoterminowe aktywa finansowe	– altre
b) w pozostałych jednostkach	b) verso altri
– udziały lub akcje	– partecipazioni o azioni
– inne papiery wartościowe	– altri titoli
– pożyczki udzielone	– prestiti concessi
– inne długoterminowe aktywa finansowe	– altre
4. Inne inwestycje długoterminowe	4. Altri investimenti a lungo termine

\* L'espressione cespiti è utilizzata per indicare i beni strumentali dell'impresa: macchinari, impianti, automezzi, computer, immobile, diritti di brevetto, ecc.

<b>Bilans</b>	<b>Stato Patrimoniale</b>
<b>V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe</b>	<b>V. Ratei e risconti a lungo termine</b>
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1. Attività a titolo di imposta sul reddito differita
2. Inne rozliczenia międzyokresowe	2. Altri
<b>B. AKTYWA OBROTOWE</b>	<b>B. ATTIVO CIRCOLANTE</b>
<b>I. Zapasy</b>	<b>I. Rimanenze</b>
1. Materiały	1. Materie prime
2. Półprodukty i produkty w toku	2. Semilavorati e prodotti in corso di lavorazione
3. Produkty gotowe	3. Prodotti finiti
4. Towary	4. Merci
5. Zaliczki na dostawy	5. Acconti per consegne
<b>II. Należności krótkoterminowe</b>	<b>II. Crediti a breve termine</b>
1. Należności od jednostek powiązanych a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty – do 12 miesięcy – powyżej 12 miesięcy b) inne należności	1. Crediti verso imprese collegate a) a titolo di consegne e servizi – esigibili entro l'esercizio successivo – esigibili oltre l'esercizio successivo b) altri crediti
2. Należności od pozostałych jednostek a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty – do 12 miesięcy – powyżej 12 miesięcy b) z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych i innych świadczeń c) inne należności d) należności dochodzone na drodze sądowej	2. Crediti verso altri a) a titolo di consegne e servizi – esigibili entro l'esercizio successivo – esigibili oltre l'esercizio successivo b) crediti tributari [ <i>imposte, dotazioni, dazi, contributi sociali ed oneri altri</i> ] e verso istituti di previdenza e sicurezza sociale c) altri crediti d) crediti contenziosi
<b>III. Inwestycje krótkoterminowe</b>	<b>III. Investimenti a breve termine</b>
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe a) w jednostkach powiązanych – udziały lub akcje – inne papiery wartościowe – pożyczki udzielone – inne krótkoterminowe aktywa finansowe b) w pozostałych jednostkach – udziały i akcje – inne papiery wartościowe – pożyczki udzielone – inne krótkoterminowe aktywa finansowe c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne – środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych – inne środki pieniężne – inne aktywa pieniężne	1. Attivi finanziari a breve termine a) verso imprese collegate – partecipazioni o azioni – altri titoli – prestiti concessi – altre b) verso altre imprese – partecipazioni o azioni – altri titoli – prestiti concessi – altre c) disponibilità liquide ed altri valori – valori in cassa e depositi bancari  – altri valori – altre disponibilità liquide

## 4.1.3. Wzór 31: Prospetto delle variazioni del patrimonio netto: esercizio corrente

PROSPETTO DELLE VARIAZIONI DEL PATRIMONIO NETTO: ESERCIZIO CORRENTE												
	Esistenze al 31.12.2011	Modifica saldi apertura	Esistenze al 01.01.2012	Allocazione risultato esercizio precedente		Variazioni dell'esercizio						
				Riserve	Dividendi e altre destinazioni	Operazioni sul patrimonio netto						
						Emissione nuove azioni	Acquisto azioni proprie	Distribuzione straordinaria dividendi	Variazione strumenti di capitale	Derivati su proprie azioni	Stock options	Redditività complessiva esercizio 2012
Capitale:												
a) azioni ordinarie	2 450 000		2 450 000									
b) azioni privilegiate	1 050 000		1 050 000									
Sovrapprezzi di emissione	5 988		5 988									
Riserve:												
a) di utili	9 402 439		9 402 439	1 796 414					84 648			
b) altre	156 819		156 819									
Riserve da valutazione	292 111		292 111									20 699
Strumenti di capitale												
Azioni proprie												
Utile (Perdita) d'esercizio	2 167 414		2 167 414	(1 796 414)	(371 000)							2 923 917
<b>Patrimonio netto del Gruppo</b>	<b>15 524 771</b>		<b>15 524 771</b>		<b>(371 000)</b>				<b>84 648</b>			<b>2 944 616</b>
Patrimonio netto di terzi	2 824 163		2 824 163		(282 129)				35 123			296 805

\* Documento udostępniiony na prawach cytatu przez firmę: Relazioni Istituzionali e Comunicazione Esterna Cassa depositi e prestiti SpA, Via Goito, 4-00185 Roma, Indirizzo PEC aziendale: cdpspa@pec.cassadpp.it







<b>Capitale circolante netto generato dalla gestione reddituale corrente</b>		
-Storni dai debiti per TFR		
<b>±Variazioni nelle attività correnti diverse dalle liquidità:</b>		
-Incremento dei crediti v/ clienti		
-Incremento rimanenze di magazzino		
+Decremento altri crediti		
+Decremento titoli di Stato		
+Decremento dei ratei e riscontri		
<b>±Variazioni nelle passività correnti diverse dalle liquidità:</b>		
-Decremento debiti v /fornitori		
+Incremento altri debiti		
-Decremento debiti tributari		
+Incremento ratei e riscontri		
<b>Liquidità generata dalla gestione reddituale corrente</b>		
<b>Diminuzioni di immobilizzazioni</b>		
Vendita di macchinario, automezzo e brevetti		
<b>Aumenti di passività consolidate</b>		
Accensione nuovo finanziamento		
<b>Aumenti del capitale proprio</b>		
Emissione di nuove azioni sopra la pari liberate in contanti		
<b>TOTALE FONTI DI LIQUIDITÀ</b>		
<b>IMPIEGHI</b>		
<b>Aumenti di immobilizzazioni</b>		
Acquisti di macchinari, attrezzature e brevetti		
Costi di ampliamento		
Costruzioni e lavori in economia		
<b>Diminuzioni di passività consolidate</b>		
Rimborso rata di finanziamento		
<b>Diminuzioni di capitale proprio</b>		
<b>Pagamento dei dividendi</b>		
<b>CASH INFLOW (Aumento della liquidità)</b>		

#### 4.1.6. Nota integrativa

### NOTA INTEGRATIVA

Obowiązujący we Włoszech dokument – Informacja dodatkowa (Nota Integrativa), stanowi jeden z obligatoryjnych elementów sprawozdania finansowego. Podobnie jak w przypadku dokumentu polskiego jest to obszerne, wielostronicowe opracowanie, zawierające bogatą terminologię księgowo-finansową.

Nota Integrativa, z której korzystano przy opracowaniu niniejszego podrozdziału została opracowana przez firmę MKT Srl z siedzibą w Mediolanie; <http://www.mkt.it/bilancio/nota-integrativa.pdf>.

Nota Integrativa (NI) jest integralną częścią sprawozdania finansowego, jej zadaniem jest:

- uzupełnienie danych zawartych w Bilansie (Stato patrimoniale) i w Rachunku zysków i strat (Conto economico)
- uzasadnienie i opis przyjętych zasad rachunkowości, metod wyceny.

We Włoszech zawartość tego dokumentu odpowiada warunkom określonym w artykule 2427 Kodeksu cywilnego (Contenuto della nota integrativa) i w Dyrektywie 2006/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r.<sup>1</sup> zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych, 86/635/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń.

**Dokument Nota Integrativa musi zawierać następujące dane<sup>2</sup>:**

- 1) i criteri applicati nella valutazione delle voci di bilancio, nelle retifiche di valore e nella conversione dei valori non espressi all'origine in moneta avente corso legale nello Stato **kryteria zastosowane przy ocenie pozycji bilansowych, aktualizacji wartości i przeksięgowania tych, których nie wyrażono początkowo w aktualnie obowiązującej walucie danego kraju**
- 4) le variazioni intervenute nella consistenza delle altre voci dell'attivo e del passivo; **zmiany, jakie zaszły w innych pozycjach aktywów i pasywów;**
- 5) l'elenco delle partecipazioni; **listę udziałów;**
- 6) l'ammontare dei crediti e dei debiti di durata residua superiore a cinque anni; **kwotę należności i zobowiązań z terminem wymagalności dłuższym niż pięć lat;**
- 8) l'ammontare degli oneri finanziari imputati nell'esercizio a voci dell'attivo dello stato patrimoniale, distamente per ogni voce;

<sup>1</sup> DYREKTYWA 2006/46/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:224:0001:0007:PL:PDF>; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:224:0001:0007:IT:PDF> (dostęp 22.07.2013).

<sup>2</sup> Na podstawie; *Codice Civile e leggi complementari*, a cura di Fausto Izzo, Gruppo Editoriale Esselibri-Simone, Napoli 2008.

**wartość kosztów finansowych zaksięgowanych w danym roku obrachunkowym w Bilansie po stronie aktywów, rozdzielnie dla każdej pozycji;**

- 11) l'ammontare dei proventi da partecipazioni, diversi dai dividendi;  
**wartość przychodów z udziałów innych niż dywidendy;**
- 18) le azioni di godimento, obbligazioni convertibili in azioni e in titoli emessi dalla società, specificando il loro numero e i diritti che essi attribuiscono;  
**o akcjach uprzywilejowanych, obligacjach zamiennych na akcje lub papiery wartościowe wyemitowane przez spółkę, z wyszczególnieniem ich liczby i uprawnień z nimi związanych;**
- 19) il numero e le caratteristiche degli altri strumenti finanziari emessi dalla società, con indicazione dei diritti patrimoniali e partecipativi che conferiscono e delle principali caratteristiche delle operazioni relative ai finanziamenti effettuati dai soci alla società;  
**liczbę i rodzaj instrumentów finansowych wydanych przez spółkę, ze wskazaniem związanych z nimi praw majątkowych i udziałów w zyskach, jak też głównych aspektów operacji związanych z dofinansowaniami udzielonymi przez współników spółce;**

**Można natomiast pominąć dane wymienione poniżej:**

- 2) movimenti delle immobilizzazioni;  
**zmiany w aktywach trwałych;**
- 3) composizione delle voci: costi di impianto e di ampliamento, costi di ricerca, di sviluppo e di pubblicità;  
**strukturę pozycji: koszty instalacji i rozbudowy, badań, rozwoju i reklamy;**
- 7) la composizione delle voci "ratei e risconti attivi" e "ratei e risconti passive" e della voce "altri fondi";  
**strukturę pozycji „rozliczeń międzyokresowych aktywów” i „rozliczeń międzyokresowych pasywów” oraz „pozostałych funduszy – rezerw”;**
- 9) gli impegni non risultanti dallo stato patrimoniale;  
**zobowiązania nie ujęte w bilansie;**
- 10) se significativa, la ripartizione dei ricavi delle vendite e delle prestazioni secondo categorie di attività o secondo aree geografiche;  
**jeśli o znaczeniu istotnym, podział przychodów ze sprzedaży i usług ze względu na rodzaj działalności lub rejon geograficzny;**
- 12) la suddivisione degli interessi ed altri oneri finanziari relativi a prestiti obbligazionari, a debiti verso banche e altri;  
**podział szczegółowy odsetek i innych kosztów finansowych dotyczących pożyczek, zobowiązań wobec banków i innych;**
- 13) la composizione delle voci "proventi straordinari" e "oneri straordinari" del conto economico, quando il loro ammontare sia apprezzabile;  
**strukturę pozycji „przychody nadzwyczajne” i „koszty nadzwyczajne” z Rachunku zysków i strat w przypadku, w którym ich wartość jest znaczna;**
- 14) i motivi delle rettifiche di valore e degli accantonamenti eseguiti esclusivamente in applicazione di norme tributarie e relativi importi;